

Miljø- og
Fødevareministeriet
Departementet

Den 21. maj 2018
MFVM 521

GRUNDNØTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens delegerede forordning (EU) .../... af XXX om supplerende bestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 for så vidt angår risikovurderinger i forbindelse med invasive ikkehjemmehørende arter (delegeret retsakt)

K(2018) 2526

Resumé

Kommissionen har fremlagt udkast til delegeret retsakt om supplerende bestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikke hjemmehørende arter. Den delegerede retsakt vedrører risikovurderinger og præciserer, hvilken type bevis, der er acceptabelt med henblik på at vurdere invasive arters evne til at etablere og sprede sig, og giver en detaljeret beskrivelse af risikovurderingens elementer, herunder den metodologi, som skal anvendes til risikovurderingerne. Den delegerede retsakt vurderes ikke at have væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser eller statsfinansielle og administrative konsekvenser for det offentlige, men de økonomiske fordele ved brugen af den enkelte art samt andre relevante økonomiske oplysninger bør beskrives fyldestgørende i de konkrete risikovurderinger. Derved bliver disse oplysninger tilgængelige for den videre beslutningsproces for komitéen for invasive arter. Den delegerede retsakt vurderes at have positiv påvirkning af beskyttelsesniveauet i både Danmark og EU, men det er fortsat problematisk, at retsaken ikke sikrer en formaliseret og konsolideret proces for belysning af socioøkonomiske konsekvenser ved en listning. Regeringen kan derfor ikke støtte den delegerede retsakt og agter at gøre indsigelse med ovennævnt begrundelse. Regeringen vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt udkast til delegeret retsakt om supplerende bestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikke hjemmehørende arter (forordningen om invasive arter).

Den delegerede retsakt er fremlagt af Kommissionen med hjemmel i forordningen om invasive arter, særlig artikel 5, stk. 3.

Den delegerede retsakt er udstedt i henhold til TEUF artikel 290 og kan kun træde i kraft, såfremt Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse inden for en frist på to måneder, i dette tilfælde

indtil 2. juli 2018. Fristen for indsigelse kan forlænges med 2 måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med absolut flertal. Rådet træffer beslutning om indsigelse med kvalificeret flertal.

Udkastet blev sendt i høring af Kommissionen den 30. april 2018, og skal derfor behandles i Rådet inden for 2 måneder efter denne dato.

Formål og indhold

Et af denne forordnings centrale elementer er en liste over invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan (EU-listen). Medlemsstaterne kan anmode om, at invasive arter opføres på EU-listen, og sådanne anmodninger skal ledsages af en risikovurdering. Forordningens artikel 5, stk. 1, indeholder alle de elementer, der er nødvendige for at udarbejde en sådan risikovurdering. I forordningen anerkendes det, at det kan være nyttigt at præcisere elementerne yderligere, herunder ved at fastlægge en metodologi for risikovurderingen.

I henhold til artikel 5, stk. 3 i EU-forordningen bemyndiges Kommissionen derfor til at vedtage delegerede retsakter for at præcisere, hvilken type bevis, der er acceptabel i henhold til artikel 4, stk. 3, litra b), og give en detaljeret beskrivelse af anvendelsen af artikel 5, stk. 1, litra a)-h).

Den detaljerede beskrivelse skal omfatte den metode, som skal anvendes til at foretage risikovurderingerne, under hensyntagen til relevante nationale og internationale standarder og behovet for at prioritere indsatsen over for invasive ikkehjemmehørende arter, som forbindes med eller kan forårsage en betydelig skadelig indvirkning på biodiversiteten, eller relaterede økosystemtjenester, samt på menneskers sundhed eller økonomien, idet en sådan skadelig indvirkning anses for at være en skærpende omstændighed.

Den delegerede retsakt præciserer, hvilken type bevis, der er acceptabel med henblik på invasive arters evne til at etablere og sprede sig, og giver en detaljeret beskrivelse af risikovurderingens elementer, herunder den metodologi, som skal anvendes til risikovurderingerne.

Der er vedtaget en første EU-liste i 2015 og en opdatering til denne i 2017. Til disse to lister, blev elementerne i artikel 5, stk. 1 anvendt, idet artiklen indeholder alle elementer, der er nødvendige for at udarbejde risikovurderinger. Kommissionen har således vurderet, at disse specifikationer var tilstrækkelige til at vedtage første EU-liste, som ifølge forordningens artikel 4, stk. 1 skulle fremsendes til komitéen for invasive arter inden 2. januar 2016, samt opdateringen og anså det ikke som en forpligtelse at have vedtaget den delegerede retsakt med specifikationerne inden. Det anerkendes dog i forordningen, at det kan være nyttigt at præcisere elementerne yderligere.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede retsakt.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en delegerede retsakt til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at den delegerede retsakt er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Det vurderes desuden, at Kommissionen har hjemmel til at udstede den delegerede retsakt.

Gældende dansk ret

Regler, der er nødvendige for at anvende forordningen om invasive arter samt de tidligere vedtagne gennemførelsesforordninger (EU-listen samt det tekniske format for rapportering og formatet for tilladelser) her i landet, er fastsat ved bekendtgørelse nr. 1088 af 18/07/2016 (tilladelsesordning, kompetent myndighed, kontrol og straf). Der er ikke behov for tilpasning af dansk ret.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af den delegerede retsakt har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Selve den delegerede retsakt om risikovurderingen vurderes ikke at have væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser eller statsfinansielle og administrative konsekvenser for det offentlige, men de økonomiske fordele ved brugen af den enkelte art samt andre relevante økonomiske oplysninger skal beskrives i risikovurderingen. Derved bliver disse oplysninger tilgængelige for den videre beslutningsproces for komitéen for invasive arter. Det bemærkes derudover, at Danmark arbejder imod en listning af amerikansk mink, som i givet fald kan få store socioøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Den delegerede retsakt skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU, idet præciseringen af indholdet af risikovurderingerne forventes at øge informationsniveauet om de økonomiske fordele ved anvendelsen af arter, inden de listes.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget.

Landbrug & Fødevarer fremhæver, at man finder det helt afgørende, at der ved udarbejdelse af risikovurderinger under forordningen om invasive arter, sikres at de socioøkonomiske aspekter af arterne belyses tilstrækkeligt. Landbrug & Fødevarer pointerer, at forordningen fastslår, at der ved opdatering af EU-listen skal tages behørigt hensyn til de socioøkonomiske fordele en art måtte have for medlemsstater. Dette mener Landbrug & Fødevarer dog slet ikke afspejles i tilstrækkeligt omfang i forbindelse med retningslinjerne for udarbejdelse af risikovurderingerne.

Det er derfor Landbrug & Fødevarers holdning, at det skal fremgå klart af den delegerede retsakt, at den videnskabelige komité skal inkludere - og om nødvendigt aktivt opsøge - tilstrækkelig information om de socioøkonomiske effekter af de arter, der vurderes, således at det i tilfredsstillende omfang afspejler den reelle anvendelse af en art og værdien heraf. Samtidig påpeges det af Landbrug & Fødevarer, at konsekvensen heraf bør være, at hvis en risikovurdering ikke i tilstrækkelig grad afspejler de socioøkonomiske aspekter, bør den ikke kunne vedtages af den videnskabelige komité.

Landbrug & Fødevarer af den klare opfattelse, at de økonomiske aspekter bør indgå med en fyldestgørende beskrivelse allerede i forbindelse med udarbejdelsen af risikovurderingen i den videnskabelige komité. Kun på denne måde mener man, at det kan sikres, at det sker en sidestilling af beskrivelsen af en arts økonomiske fordele med beskrivelsen af de potentielle konsekvenser for biodiversiteten, således, at der kan fortages en reel hensyntagen til de socioøkonomiske aspekter.

Landbrug & Fødevarer fremhæver den potentielle listning af amerikansk mink som et foruroligende eksempel på, at der gennemføres og vedtages en risikovurdering, uden at de store socioøkonomiske aspekter af arten beskrives. De meget store økonomiske konsekvenser for Danmark af en listning af amerikansk mink understreges, ligesom Landbrug & Fødevarer på det kraftigste opfordrer til, at dette eksempel fremhæves som eksempel på hvad konsekvenserne af, hvad man opfatter som mangelfulde socioøkonomiske redegørelser i risikovurderingen kan være.

Landbrug og Fødevarer giver udtryk for, at man finder det yderst uhensigtsmæssigt, at det anføres, at der ikke er nogen erhvervsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser af forslaget. Eksemplet med amerikansk mink fremhæves som eksempel der efter Landbrug og Fødevarers mening med al tydelighed viser, at hvis de socioøkonomiske konsekvenser ikke inddrages i tilstrækkeligt omfang i risikovurderingerne, kan det kunne få store både erhvervsøkonomiske og potentielt statsfinansielle konsekvenser.

Landbrug & Fødevarer opfordrer til at Danmark gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt i den foreliggende version.

Dansk Pelsdyravlerforening og Kopenhagen Fur understreger på det kraftigste behovet for, at eksemplet med hvad parterne opfatter som den mangelfulde portugisiske risikovurdering af amerikansk mink anføres fra dansk side som afsæt for at gentage kravet om en ordentlig og tilbundsgående vurdering af socioøkonomiske fordele som et essentielt hovedelement i enhver risikovurdering relateret til invasive ikkehjemmehørende arter. Dansk Pelsdyravlerforening og Kopenhagen Fur ser behov for, at dette budskab forstærkes og gøres mere direkte, herunder med anvendelse af eksemplet vedrørende amerikansk mink, således at dette får tyngde, og således at der fremtidigt er etableret endnu en klar og direkte reference til denne sags ifølge parterne helt vitale betydning for Danmark. Med samme begrundelse fremhæves ligeledes behovet for på det kraftigste at understrege de store potentielle erhvervsøkonomiske samt statsfinansielle konsekvenser for Danmark af en eventuel inklusion af amerikansk mink på EU-listen. Dette, da man fra Dansk Pelsdyravlerforening og Kopenhagen Fur's side anfører det som væsentligt, at den danske regering ved enhver lejlighed klart signalerer, hvor stor vægt der fra dansk side lægges på denne sag.

Danske Maritime understreger, at man ikke finder forslaget egnet til at begrænse introduktion af maritime invasive arter. Man fremhæver, at selvom den delegerede forordning fremhæver, at risikovurdering bør tage hensyn til ufuldstændig viden, mener man, at den beskrevne metodologi er baseret på en formodning om, at der foreligger bestemt viden, herunder en identifikation af bestemte arter.

Danske Maritime fremhæver, at EU-regulering ikke bør kunne stille sig hindrede i vejen for krav om ballastvandsrensning, blandt andet i regi af IMO ballastvandskonventionen, eller mulige kommende krav af anden art såsom skrogrensning eller krav om *antifouling*. I forlængelse heraf understreger Danske Maritime, at man ikke finder det hensigtsmæssigt hvis sådanne krav forudsætter en omfattende risikovurdering for maritime arter, der kunne rammes af sådanne tiltag, som en forudsætning for at de optages på en liste over invasive ikkehjemmehørende arter.

Danmarks Jægerforbund har giver udtryk for, at man har fundet høringsperioden uacceptabelt kort og fremhæver, at man inden for den meget korte tidsfrist ikke har været i stand til at levere kvalificerede kommentarer til udkastet.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes ikke at være et kvalificeret flertal af medlemsstaterne, der vil gøre indsigelse mod den delegerede retsakt.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen har særlig fokus på at få præciseret, at risikovurderinger skal indeholde information fra alle EU-landene, herunder tilstrækkelige og så vidt muligt økonomiske estimer af artens mulige skadesomkostninger (jf. forordningen om invasive arter artikel 5, stk. 1, litra g) samt beskrivelse af de kendte anvendelser af arten, og sociale og økonomiske fordele ved disse anvendelser (artikel 5, stk. 1, litra h). Regeringen lægger vægt på, at disse forhold fremgår af risikovurderingerne, da de økonomiske aspekter inddrages i overvejelserne af, hvorvidt en art skal listes. Danmark vil i lyset af erfaringerne fra den netop behandlede risikovurdering om amerikansk mink fortsat arbejde for en formaliseret proces vedrørende risikohåndteringen, således at evidens for de økonomiske aspekter i artikel 4, stk. 6 og 4, stk. 3 indsamles og viderebringes til komitéen for invasive arter.

Regeringen arbejder for, at medlemsstaternes forpligtelser afbalanceres i forhold til de faktiske risici og skadesvirkninger ved de pågældende invasive arter og ressourcemæssige implikationer. Regeringen stiller sig kritisk over for, at der fortsat ikke eksisterer en formaliseret proces til efterfølgende at tilvejebringe fyldestgørende og konsolideret information af for eksempel de socioøkonomiske konsekvenser. Regeringen mener heller ikke, at der er nok specifikke krav til hvilke social og økonomiske fordele, der kan være ved anvendelsen af en art, og ønsker, risikovurderingerne afdækker for eksempel omsætning, afledte effekter, antal jobs ved anvendelsen af en art. Kun derved kan det sikres, at artens skadesvirkning og de økonomiske konsekvenser ved en listning afvejes tilstrækkeligt.

Regeringen kan derfor ikke støtte den delegerede retsakt og agter på den baggrund at gøre indsigelse med ovennævnt begrundelse. Regeringen vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.